



За Господовиот Крст

**"Крстот е чувар на сета Вселена,
Крстот е украс на Црквата,
Крстот е сила на царевите,
Крстот е зацврстување на верните,
Крстот е слава на ангелите,
Крстот е рана за демоните".**

**Песна
(егзапостилар) со која се слави Крстот**

■ Пишува: аџика Живанка ФИЛИПОВСКА

Според описот на црковните историчари, Господовиот Крст бил висок 15 стопи, широк 8 стопи (попречниот дел), а дебел околу 5 палци.

Местото каде што е откриен вистинскиот Чесен Господов Крст се наоѓа кај столбот на римокатоличкиот олтар во Базиликата на Светиот Гроб.



ВОЗДВИЖЕНИЕ НА СВЕТИОТ КРСТ

По одржаниот Вселенски собор во Никеја, во 325 година царот Константин ја испратил својата мајка царицата Елена на аџилак во Светата Земја, со цел да ги обнови и црквите во Светата Земја, а и да го пронајде Господовиот Крст. Царицата Елена дошла во Ерусалим. Почнала да се распрашува за местото каде што се наоѓа Крстот. Таа наредила да се пронајде каде е закопан Чесниот Крст Христов. Еден многу стар Евреин, по име Јуда, го знаел местото каде што се наоѓал Крстот, но не сакал да каже. Но, по наредба на царицата го фрлиле во јама и тој бил принуден да каже дека Христовиот Крст е закопан под идолскиот храм Венера. Ова свето место на Голгота го осквернавил безбожниот римски цар Адријан (117-138).

Светата рамноапостолна царица Елена наредила веднаш да се урне идолскиот храм и да се копа што подлабоко околу гробот на Христос. Почнала макотрпната работа околу барањето и ископувањето на Чесниот Господов Крст. Лично царицата Елена ги бодрела работниците, фрлајќи им златници таму каде што копале. Најпосле биле откриени трите крста и клинците со кои Господ бил прикован по рацете и по нозете на Крстот. Но, требало да се открие кој од тие три крста е вистинскиот Господов Крст. Тогаш во близина минувала Еврејска поворка. По Божја промисла, цариградскиот патријарх Макарие наредил крстовите да се стават врз мртовецот и тоа еден по еден. Кога го ставиле првиот крст, мртовецот не реагираше. Кога врз мртовецот го ставиле и вториот крст тој, исто така, не реагираше. Но, кога бил ставен третиот, вистинскиот Господов Крст, мртовецот веднаш оживеал, воскреснал. Со тоа бил откриен Светиот, Чесниот и Животворниот Крст Христов. Тоа го виделе царицата, патријархот и сите присутни луѓе.

"ГОСПОДИ ПОМИЛУЈ!"

Светата царица Елена прва го примила Господовиот Крст, со длабока љубов во срцето му се поклонила и го целувала, а патријархот Макарие го издигнал Крстот високо, го кревал и спуштал повеќе пати, вртејќи се на сите четири страни на светот. Народот со благодарност кон Бога за ова необично откритие на Крстот, со солзи во очите се крстел и пеел: "Господи помилуј!" Светата рамноапостолна царица Елена го положила Светиот Крст во сребрен ковчег и му го предала на ерусалимскиот патријарх за да се чува за сведоштво за идните поколенија. Царицата за себе зела дел од Чесното дрво на Крстот, а ги зела и светите клинци.

По овој настан многу луѓе се покрстиле и ја примиле христијанската вера. Тогаш и стариот Евреин Јуда, кој го кажал местото каде што се наоѓа Господовиот Крст, се покрстил и подоцна бил поставен за ерусалимски патријарх под името Киријак.

Кога Светиот рамноапостолен цар Константин добил од мајка му дел од Чесниот Господов Крст, подигнал величествен храм над Господовиот Гроб и Голгота, која надминувал убавината на сите храмови. Исто така, во Цариград тој подигнал и прекрасен храм на Светите апостоли. Во него, во средината се наоѓа гробницата каде што тој е погребан во 337 година, на 65-годишна возраст. Царот Константин починал десет години по смртта на мајка му Елена, која умрела на 80-годишна возраст.

По повеќе години, персискиот цар Хозрој го освоил Ерусалим и во Персија го однел Господовиот Чесен Крст. Таму Крстот останал неколку години. Но, во 628 година византискиот цар Ираклиј го победил персискиот цар Хозрој, успеал да го земе Крстот



ТРОПАР НА ПРАЗНИКОТ

"Воздвижение" значи Издигнување на Крстот над целата Вселена како знак на победа на христијанството над светот.

"Спаси ги, Господи, Твоите луѓе и благослови го Твоето наследство. Дарувај им победа над непријателите на сите наши православни христијани и со Крстот Свој заштити го Твоето наследство" - е тропар на празникот на Чесниот Крст кој одсвонува во Светата Црква низ сите векови.

Крипта на пронајдениот Христов Крст - во Црквата на Света Елена, симнувајќи се по десните скалила, се доаѓа до Криптата на Светиот Крст. Таа е од големо значење за целиот христијански свет, бидејќи на тоа место од Светата Голгота биле фрлени орудијата и алатките со кои Господ бил прикован на Крстот, како и крстовите по смртта на Исус и на разбојниците. Сè тоа било фрлено во една голема цистерна, покриено

прекрасна бронзена статуа на која е претставена Света Елена со Крстот.

Црквата на царот Константин и царицата Елена - зад спомен-капелата на Делбата на Христовата облека, по широки и стрмни скалила, се слегува во Црквата посветена на царот Константин и царицата Елена. Во Црквата има четири реда столбови, со грчки капители, кои ги држат трибродните сводови. Оваа Црква им припаѓа на "православните" Ермени.

Главниот олтар ѝ е посветен на Света Елена, мајка на цар Константин, која во близина го пронашла Светиот Крст Господов. Северниот олтар, пак, му е посветен на таканаречениот добар разбојник, кој се викал Дисмас.

Во 2000 година, во Македонија, со торжествен звук на камбаните и со свечени молитви, манастирското братство на манастирот "Св. Јован Бигорски" ги прими честиците од Чесниот Господов Крст од рацете на аџика Живанка Филиповска. Добиениците честици игуменот на ма-

VO SV. "JOVAN BI GORSKI" ^ESTICITE OD ^ESNI OT KRST ZA DA NI JA ^UVAAT VERATA

и славно го вратил во Ерусалим. "Царот, во беден костум и босоног (како што Христос одел по Голгота, носејќи го Својот тежок Крст), го изнел Крстот на Голгота и го положил во храмот 'Воскресение Христово'".

Денот кога е пронајден Чесниот Господов Крст на кој бил распнат Господ Исус Христос, се вика Крстовден или Вознесение на Чесниот Крст,

и се празнува на 14 септември по стариот, или 27 септември по новиот календар.

Значи, на празникот Воздвижение на Чесниот и Животворен Господов Крст одбележуваме два големи настани: Чудесното пронаоѓање на Чесниот Господов Крст на Голгота, и враќањето на Чесниот Крст од Персија во Ерусалим.

со разни отпадоци, со камења, ѓубре и земја. Подоцна на тоа место растеле босилок и друго цвеќе.

На местото каде што Светата рамноапостолна царица Елена, на 14 септември (по стар календар) 326 година, го пронашла Господовиот Крст, на подот се наоѓа камена плоча со крстот во барелјеф. Зад неа, пак, има камен престол на кој е подигната

настирот ги вгради во сребрениот кивот кај Светите мошти во издлабениот дел за Светиот Крст. Македонија се здоби со најголемата Светиња за христијаните, со честица од Крстот на кој бил распнат Господ Исус Христос.

Со благослов на Неговото Високо Преосвештенство Митрополит Европски г. Горазд